

Vandringen uppför Blauherd är en muskelkrävande och otroligt naturskön topptur.

Från mjölkchokladens sötma till mjölksyra i benen

Text och foto // Sanna Rosell

Zermatt är en av Alpernas mest kända vinterorter. På dagarna trängs stjärnor och proffsåkare i de svarta backarna och på kvällarna trängs de i de schnapps-flödande barerna. Fem gånger har Zermatt blivit framröstad som Alpernas bästa skidort – men vad händer på sommaren? Följ med till Zermatts vackraste, men hittills mest anonyma, tid på året.

Den varma årstiden, ungefär från juni till oktober, är vandrarnas och cyklisternas parad. Backarna är bara dina, liftkän är obefintlig och restaurangerna har gott om lediga bord. Priserna på boende är lägre och bergsfären är mer nyfikna. Zermatt har ungefär 6 000 året runt-in-

vånare, medan 50 000 personer rör sig här under vintersäsongen. På våren, sommaren och hösten återgår tempot i byn till det normala lugna igen, och som besökare smälter du lätt in i bylivet. Många hotell och pensionat har sina egna restauranger men utbudet i Zermatts kärna är stort för sin lilla storlek. De flesta "hittor" har enklare kvällsmat, som rejäl rösti och stora stekar, men det finns också finare restauranger med oändliga vinlistor och avsmakningsmenyer.

Charmen med Zermatt är dock den genuina bykänslan – husen och stugorna av trästockar på stenbotten är byggda huller om bullar och bildar en perfekt kuliss till

Cykelslingorna utanför Zermatt är många, långa och passerar flera finkrogar.

Med Alperna som mäktig kuliss är vyerna alltid vackra.

En tre-rätters lunch på Adlers Hitta mättar alla vandringsmagar.

en Hans och Greta-saga. På gatorna går besökare och bofasta hurtigt omkring med praktiska jackor och kärleksfullt slitna kängor. Frånvaron av bilar glömmar jag snabbt och vägarna ägs av vandrare, cyklister, bergsfär och någon enstaka eibil. Om stadens centrum var ett hjärta, är liften till Sunnegga den pulserande artären som för vandrare och mountainbikers upp i bergen. Den inledande etappen åker man lift till första kullen som har en häftig utsikt över staden. Här ligger restaurangen Cervo, som är ett perfekt ställe för att uppleva en äkta "raclettekväll". Raclette är den typiska osten för denna del av Schweiz. En sådan kväll förknippas lika mycket med härlig, social stämning som med traditionell matkultur. Var och en smälter sin egen skiva ost i en bordsugn och toppar den smälta delikatessen med kokt potatis, ättiksgurka och lite pudrad paprikakrydda.

Fortsätter du en etapp till uppför berget åker du med en stollift till toppen, Blauherd. Här startar många hisnande vackra vandringsleder och cykelleder. De

slingrar sig runt isande turkosa glaciärsjöar, mellan sagoskogor av barrträd och längs den berömda "Holy Trail" som kan få vem som helst att bli lite religiös av utsikterna. Mitt i mountainbikebacken, när mjölksyran suger som bäst i lärmuskulerna och handen på bromsen börjar domna, dyker restaurangen Adlers Hitta upp som en hägring. Hitta betyder stuga och många av dem i backarna är flera hundra år gamla. En del ägs av privatpersoner som kommer hit på helger och på semestrar, andra har gjort som Adler – förvandlat insidan till en mysig hemmar-estaurang men bevarat den traditionella trästolens på utsidan.

Redan vid början av stigen mot dörren känner jag dofterna: timjanskryddad, grillad kyckling över öppen eld. Rostad paprika, vitlöksosande sås och kanderade nötter på aprikospaj – allt detta serveras under en tre-rätters lunch, tillsammans med rött vin från kantonen, för ungefär 500 kronor. Det är en fantastisk möjlighet att få smaka hemlagad mat i klass med finkrog för den ringa summan (med schweiziska mått mätt), när man dessutom

Nationalosten Racelette har till och med specifika restauranger.

får hela Alperna som utsikt och flera timmars frisk luft och motion på köpet.

Vad du än gör och var du än är i Zermatt så kan du lita på att en viss dam håller ett vakande öga över dig. Det spetsiga berget Matterhorn har alltid varit en symbol för staden och byborna känner berget som "divan", då det bara visar sig bland molnen när det behagar. Matterhorn har också blivit ikoniskt genom Toblerones logotype. Motsägelsefullt nog är det få schweizare som tycker Toblerone är en nationell stolthet numera. Det berömda märket är globalt och massproducerar sin triangelformade sötsak, till skillnad från de många lokala choklادتillverkarna i trakten.

-Toblerone är inte längre schweiziskt och absolut inte äkta, säger Philip Fuchs, som driver familjekonditoriet Fuchs i Zermatt.

Hos Philip Fuchs, byns egen Willy Wonka, är det dock äkta vara från första chokladkaka till sista smula. Från Fuchs konditori smyger dofter av vanilj, kanel och smält socker ut på gatan. Vandrare

på väg hem från dagens tur sniffar i luften och styr stegen in i värmen, utan att tänka. Efter en dag på 2 000–3 000 meters höjd är blodsockret lågt och sötsuget stort. Fuchs står för fika av fin kvalitet, där croissanter och pain au chocolate ligger i gyllene, krispiga rader bakom disken. Klirrande silverskedar och porslinskopparnas skrammel är det ständiga soundtracket. Kaffemaskinen går varm och mjölken, lika vit och purfärsk som dagens snö på Alpernas toppar, är varm.

Choklad – både mjölk och vit - smör, socker och nougat är de fem hemliga ingredienserna som blir Zermatts godaste och mest kända souvenir, de små chokladpralinerna i form av berget Matterhorn. Med snötäckta toppar och krispig fyllning är det pralinerna som har gjort Fuchs konditori kända över hela landet. Efter en dag i Zermatts sommarparadis har benen fått smaka på mjölk-syra och smaklökarna på sötsaker. Nästa dag väntar nya äventyr och fler smakupplevelser.

Sommaren är en lugn och skön säsong för besökarna i Zermatt.

Tips

Res hit med tåg från Zürich, byte i Visp. Med ett Swiss Travet Cad, som gäller på de alla officiella tåg, bussar och båtar i Schweiz, kan du resa obegränsat för ca 1900 kr i 3 dagar.

Bo på Hôtels National (dubbelrum 1935 kr, med balkong mot Alperna)

Ät trerätters lunch på Adlers Hitta eller raclette på restaurang Cervo. Fika på Fuchs konditori – smaka de handgjorda Matterhornpralinerna

Hyr cyklar på Bayard Zermatt vid Bahnhofplatz för ca 500 SEK/dag (allt inkluderat)

Vandra gärna leden Riedweg, men välj också några av de många lederna med utgångspunkt från restaurang Cervo